

VABARIIGI VALITSUS

ISTUNGI PROTOKOLL

Tallinn, Stenbocki maja

2024. a nr

Päevakorra punkt nr**Eesti seisukohad valge raamat „Kuidas rahuldada Euroopa digitaristu vajadusi?“ kohta**

1. Kiita heaks järgmised majandus- ja infotehnoloogiaministri esitatud seisukohad Euroopa Komisjoni 21.02.2024 valge raamatu (COM(2024)81), „Kuidas rahuldada Euroopa digitaristu vajadusi?“ kohta

1.1. Eesti mõistab Euroopa digitaristu ümberkujundamise vajadust, tulenedes selle ühtesulandumisest infotehnoloogiliste ökosüsteemidega. Ümberkujundamist on vaja, et tuua kaasa uuenduslikke teenuste pakkumise võimalusi ja vältida samas uut laadi riske ja sõltuvusi. Eesti toetab valge raamatu üldist eesmärki tagada kvaliteetse, usaldusväärse ja turvalise sideühenduvuse kättesaadavus kõigile ja kõikjal Euroopa Liidus, sealhulgas maapiirkondades ja äärealadel.

Teadus- ja arendustegevuse edendamine sidevõrkudega seotud väljakutsete lahendamiseks

1.2. Selleks, et Euroopa Liit ei jääks sidevaldkonnas tehnoloogilisse mahajäämusse võrreldes muu maailmaga, toetab Eesti ideed luua üleeuroopaline innovatsiooni toetav ökosüsteem (*Connected Collaborative Computing Network*) sideühenduvuse ja andmetöötluse valdkonnas. Eesti toetab selle rakendamist toetavate Euroopa Liidu katseprojektide (millega luuakse terviklikud ja integreeritud taristud ja platvormid telekommunikatsiooniettevõtete pilv- ja servandmetöötluse jaoks) läbiviimist ja Euroopa Komisjoni poolt selleks vajaliku raha eraldamist asjakohastes Euroopa Liidu programmides.

1.3. Eesti toetab tulevaste Euroopa Liidu toetusmeetmete suuremat sidusust, lihtsustamist ja selgust, ilma et see piiraks institutsioonide õigusi programmide kavandamisel ja eelarve jaotamisel järgmise 2028. aastal algava pikaajalise eelarve raames.

Digitaalse ühtse turu väljakujunemine

1.4. Eesti rõhutab, et telekommunikatsioonimaastiku ümberkujundamisel on oluline vältida lahendusi, mis viivad sektoris tegutsevate ettevõtete sunnitud konsolideerimisele, kuivõrd seeläbi konkurents, innovatsioon ja teenuste kvaliteet kahanevad.

- 1.5. Eesti leiab, et Euroopa Liidul tuleks püüelda selle poole, et üleeuroopaliste energia- ja maanteed ning raudteed hõlmavate transpordikoridoride raames rajatava või renoveeritava taristuga tuleks koos rajada vajadusel ka sidetaristu kaablikanalisisatsioon ja planeerida sidemastide asukohad, et tagada piiriülene ühendatus.
- 1.6. Eesti nõustub, et eesmärgiks peab olema vasel põhinevalt kliendiliinilt uuele, keskkonnasäästlikumale ja tõhusamale tehnoloogiale (nt kiudoptikal põhinevad sidevõrgud) üleminek. Eesti ei toeta ülemineku jaoks konkreetse kuupäeva sätestamist, kuivõrd hajaasustuse piirkondades kaasneksid seeläbi ettevõtjatele põhjendamatult suured kulud. Pigem tuleks sideettevõtjaid suunata, sh asjakohaste Euroopa Liidu rahastusmeetmete toel tegema investeeringuid uutesse tehnoloogiasse, mis ise järk-järgult vanemad tehnoloogiad turult välja tõrjuvad.
- 1.7. Eesti toetab telekommunikatsioonituru toimimise ja uutesse tehnoloogiasse investeerimise lihtsustamise eesmärgil valguskaablivõrkude hulgituru tegutsevatele suure turujõuga ettevõtete täiendavate kohustuste vähendamist, kui turu olukord seda võimaldab. Samas leiame, et liikmesriigil peab säilima võimalus ettevõtjale lisakohustuste panemiseks juhul, kui esinevad seda õigustavad asjaolud nagu turule sisenemise tõrked või mittetoimiv konkurents.
- 1.8. Eesti ei toeta ettepanekut üleeuroopalise ühtse sidevõrkude juurdepääsuregulatsiooni loomist, kuivõrd see halvendaks taskukohaste hindadega teenustele ligipääsu väiksemate turgudega liikmesriikides.
- 1.9. Eesti leiab, et Euroopa Komisjoni pädevus raadiosageduste reguleerimise osas võiks piirduda jätkuvalt raadiosageduste kasutusala harmoneerimise (st konkreetsele tehnoloogiale konkreetsete raadiosageduste määramine) ja nende kasutuselevõtmiseks ühtsete kuupäevade sätestamisega. Raadiosageduste harmoneeritud kasutamine aitab kaasa Euroopa Liidu ühtse sideturu arengule.
- 1.10. Eesti toetab põhimõtet, et raadiosageduste haldamine (st raadiosageduste rahvusvaheline ja siseriiklik planeerimine, koordineerimine ja kasutamise korraldamine sh sageduslubade andmine, raadiosageduste kasutamise tingimuste kehtestamine ning järelevalve) peaks jääma liikmesriigi ülesandeks, kuna liikmesriigil endal on kõige paremad teadmised riigisisestest eripäradest ja sideturu vajadustest. Euroopa Liidu piiririigid peavad sageduste kasutamisel arvestama ka oma Euroopa Liidu väliste naaberriikidega ja sellest tulenevate raadiosageduste kasutamise erisustega.
- 1.11. Eesti suhtub ettevaatusega 2G ja 3G mobiilsidevõrgu koordineeritud väljalülitamisesse. Toetame sideturu eneseregulatsiooni, kus uuemad tehnoloogiad tõrjuvad järk-järgult vanad turult välja.
- 1.12. Eesti leiab, et värskelt uuendatud Euroopa Liidu õigusraamistikku (Euroopa elektroonilise side seadustik), mis on jõus olnud vaid 2–3 aastat, ei ole hetkel otstarbekas koheselt muutma hakata, vaid sellele peab andma võimaluse toimida ning sideettevõtjatele võimaluse seniste nõuetega täiemahuliseks kohandumiseks.

Euroopa kaitstud ja vastupidavad digitaristud

- 1.13. Selleks, et Euroopa Liidu, sh Eesti sidevõrgud muutuksid tehnoloogiliselt vastupidavamaks ja turvalisemaks, toetab Eesti Euroopa Liidu teadus- ja

innovatsioonitegevusi, mis aitavad kaasa kiudoptiliste ja kaablitehnoloogiate arengule.

- 1.14. Eesti on seisukohal, et Euroopa Liidu eelarvest tuleb tagada piisav rahastus Euroopa Liidu jaoks prioriteetsete rahvusvaheliste andmesidekaablitele vastupidavuse ja toimepidevuse suurendamiseks.
- 1.15. Eesti toetab uute rahvusvaheliste andmesidekaabliprojektide koordineeritud kategoriseerimist, mille alusel on võimalik hinnata nende prioriteetsust Euroopa Liidu vahendite taotlemisel. Euroopa Liidu vahendite kasutamisel võiks olla tingimuseks, et uued rajatavad andmesidekaablid vastavad uusimatele tehnoloogilistele standarditele, hõlmates näiteks andureid iseenda seireks, ning toetaksid Euroopa Liidu poliitikat julgeoleku, kestlikkuse või elanikkonnakaitse valdkonnas.
- 1.16. Eesti toetab rahvusvahelise andmesidekaablite merekaabliaristu jaoks ühtse Euroopa Liidu ülese juhtimissüsteemi loomist. Juhtimissüsteem peaks tegelema riskide hindamisega, vastupidavuse suurendamisega, olemasolevate kaablite ajakohastamisega, uute rahastamisega ning hooldus- ja remondivõimekuse loomisega ning täiendavate meetmetega tarneahelate kaitsmiseks ja suure riskiga kolmandate riikide tarnijatest sõltuvuse vältimiseks. Seejuures tuleb arvestada juba olemasolevate meetmete ja regionaalsete vajadustega.
- 1.17. Eesti leiab, et Euroopa Komisjon võiks analüüsida erinevaid lahendusi, k.a tehnoloogilisi lahendusi rahvusvaheliste andmesidekaablite toimepidevuse suurendamiseks. Eesti hinnangul võiks Euroopa Komisjon tulevikus välja töötada toimepidevuse standardid rahvusvahelistele Euroopa Liidu andmesidekaablitele.
- 1.18. Eesti ei toeta liikmesriikidelt üksikasjalike andmete kogumist Euroopa Liidus paiknevate rahvusvaheliste andmesidekaablite asukoha ja tehniliste parameetrite kohta, kuivõrd sellega kaasneksid arvestatavad turvariskid.
- 1.19. Eesti on seisukohal, et sideühenduste turvalisuse tagamiseks vajab Euroopa Liit ühtset postkvant-krüptograafia standardi väljatöötamist ja kasutusele võtmist.

2. Eesti esindajatel Euroopa Liidu Nõukogu erinevatel tasanditel väljendada ülaltoodud seisukohti.

3. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumil teha punktis 1 nimetatud seisukohad teatavaks huvirühmadele, kes olid kaasatud seisukohtade kujundamisesse. Riigikantseleil esitada punktis 1 nimetatud eelnõu ja ülaltoodud seisukohad Riigikogu juhatusele ja teha seisukohad teatavaks Eestist valitud Euroopa Parlamendi liikmetele ning Eestist nimetatud Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee ja Regioonide Komitee liikmetele.

Kaja Kallas

Peaminister

Taimar Peterkop

Riigisekretär